AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 90/04

mun. Chișinău **03 iunie 2020**

Inspectorul superior de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Griciuc Ada, conducîndu-se de prevederile art.10 din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, susținute de art.7 alin.(1), art.19 lit.b) și lit.g), art.32, art.34 și art.35 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul controlului averii și intereselor personale, a întocmit prezentul Act de constatare în privința **dlui Novac Grigore, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.**

I. <u>Partea descriptivă a situației de fapt.</u>

La data de 28.06.2019, în temeiul art.30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr.132/2016*), inspectorului de integritate Griciuc Ada i-a fost repartizată electronic aleatoriu prin intermediul Sistemului informațional e-Integritate sesizarea [redacted] din 25.06.2019, care a stat la baza formării dosarului de control nr. [redacted] în privința dlui Novac Grigore, IDNP [redacted], domiciliat în [redacted].

Conformîndu-se cerințelor art.31 alin.(1) din Legea nr.132/2016 și art.75 alin.(1) din Codul administrativ, aprobat prin Legea nr.116 din 19.07.2018, inspectorul de integritate a demarat la 28.06.2019 procedura de verificare prealabilă a sesizării, întru elucidarea următoarelor aspecte: respectarea condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale.

Potrivit sesizării, dl Novac Grigore ar fi admis o eventuală încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale prin neindicarea în Declarația de avere și interese personale pentru anul 2018 informații despre active financiare, de timp ce la compartimentul Venituri sunt prezente sume impunătoare sub formă de cadouri din evenimente de familie în mărime de 250 000 RUB, 83 000 euro și 15 500 dolari SUA.

Sistemul informațional e-Integritate a generat pentru perioada supusă controlului prezența următoarelor declarații de avere și interese personale depuse de subiectul declarării Novac Grigore:

- Declarația de avere și interese personale la validarea mandatului, depusă la 28.03.2019,
- Declarația de avere și interese personale la încetarea mandatului, depusă la 28.03.2019,
- Declarația anuală de avere și interese personale pentru anul 2018 depusă la 28.03.2019,
- Declarația anuală de avere și interese personale pentru anul 2017 depusă la 22.03.2018,
- Declarația anuală de avere și interese personale pentru anul 2016 depusă la 15.03.2017,
- Declarația anuală cu privire la venituri și proprietate pentru anul 2015 depusă la 16.03.2016.

Urmare validării datelor din declarații s-a stabilit, doar în declarația anuală pentru 2017 este declarat bunul imobil în folosință din [redacted], de timp ce în celelalte declarații la capitolul Bunuri imobile dl Novac Grigore a indicat zero date, chiar dacă la Informații generale dînsul a menționat domiciliul stabilit în [redacted].

Totodată, datele publice pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md, atestă că dl Novac Grigore a făcut în anul 2016 donații în favoarea partidului politic Partidul socialiștilor din RM în suma de 79 850 lei, care nu au fost declarate în Declarația de avere și interese personale pentru anul 2016 la compartimentul Bunuri mobile transmise cu titlul oneros sau gratuit.

Astfel, luând act de calitatea de subiect al declarării și obligația dlui Novac Grigore de a respecta prevederile legale privind declararea averii, inspectorul a stabilit că informațiile acumulate la etapa verificării prealabile sunt suficiente și indică la prezența bănuielii rezonabile de încălcare de către dl Novac Grigore a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale.

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Subsecvent, în temeiul prevederilor art.19 lit.b), art.28 alin.(1) și art.31 din Legea nr.132/2016, a fost întocmit Procesul-verbal [redacted] din 03.07.2019 prin care s-a dispus inițierea procedurii de control a averii și a intereselor personale în privința dlui Novac Grigore, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

Prin scrisoarea [redacted] din 03.07.2019, dl Novac Grigore a fost informat despre inițierea procedurii de control, precum și despre drepturile de care beneficiază potrivit art.33 al Legii nr.132/2016. Avizul poștal nr.[redacted], atestă recepționarea de către dl Novac Grigore a informației privind inițierea procedurii de control. Dl Novac Grigore a beneficiat de drepturile sale și a luat cunoștință de materialele dosarului de control [redacted]. Totodată, dl Novac Grigore a decis să-i fie reprezentate interesele de către avocatul [redacted] în baza mandatului [redacted], care a luat cunoștință de materialele dosarului de control [redacted].

În ordinea art.85 alin.(3) și art.87 alin.(1) din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, sub aspect procedural, în temeiul dispozițiilor art.20 alin.(1) și art.32 alin.(3)-(5) din Legea nr.132/2016, pentru realizarea controlului au fost consultate și solicitate informații și documente de la surse și entități înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova:

[redacted]

II. Analiza datelor privind averea și modificările patrimoniale.

În accepțiunea art.26 din Legea nr.132/2016, controlul averii și a intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică.

În acest sens, materialele controlului atestă că dl Novac Grigore este la al doilea mandat parlamentar consecutiv, ce determină calitatea de subiect al declarării al acestuia din 2014 - prezent.

Primul mandatul de deputat al Parlamentului Republicii Moldova, dl Novac Grigore l-a exercitat în perioada 09.12.2014 – 21.03.2019, fiind validat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.29 din 09.12.2014, urmare alegerilor parlamentare din 30.11.2014, și încetat de drept la data de 21.03.2019, în temeiul art.2 alin.(6) din Legea nr.39/1994 despre statutul deputatului în Parlament, art.1 alin.(5) din Legea nr.797/1996 privind adoptarea Regulamentului Parlamentului și în baza Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1137 din 20.03.2019 privind convocarea Parlamentului nou-ales.

Cel de-al doilea mandat de deputat, în exercițiul căruia dl Novac Grigore se afla la data efectuării prezentei proceduri de control, a fost validat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.29 din 09.03.2019, urmare alegerilor parlamentare din 24.02.2019.

Prin urmare, dl Novac Grigore a deținut calitatea de subiect al declarării în temeiul art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

unor persoane cu funcții de conducere (*în continuare – Legea nr.1264/2002, în vigoare la perioada supusă controlului, abrogată la 01.08.2016*) și continuă să dețină această calitate în temeiul art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare – Legea nr.133/2016*), fiind persoană cu funcție de deminate publică, căruia i se aplică prevederile Legii nr.199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și ale Legii nr.39 din 07.04.1994 despre statutul deputatului în Parlament.

În conformitate cu dispozițiile art.32 alin.(1)-(2) din Legea nr.132/2016, în cadrul controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate verifică averea persoanei supuse controlului și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetare, extinzând verificarea asupra averii membrilor de familie și/sau concubinului/concubinei acesteia.

Astfel, la determinarea perioadei supuse controlului s-a ținut cont de consecutivitatea exercitării de către Novac Grigore a celor două mandate de deputat, în perioada 09.12.2014 – prezent, precum și de încadrarea verificărilor în termenul de 3 ani de la încetarea primului mandat, calcularea căruia începe de la 22.03.2019.

La determinarea extinderii controlului asupra averii membrilor de familie, s-a ținut cont de datele Registrului de stat al populației și cele indicate de Novac Grigore în declarațiile de avere și interese personale cu privire la [redacted], membru de familie din [redacted].

Datele disponibile despre activitatea de control a Comisiei Naționale de Integritate și Autorității Naționale de Integritate atestă prezența Actului de constatare nr.03/15 din 28.01.2016, conform căruia subiectul declarării Novac Grigore a fost supus controlului averii pentru anul 2014.

În circumstanțele de fapt și de drept enunțate, inspectorul de integritate a conchis efectuarea controlului averii dobândite de către Novac Grigore pe durata exercitării mandatelor de deputat în perioada 01.01.2015 – 28.03.2019 (*de la ultima verificare a averii pînă la depunerea ultimei declarații la data inițierii controlului*) cu extinderea verificărilor asupra averii dobîndite împreună cu membrul de familie [redacted] în perioada [redacted].

2.1 Analiza datelor înscrise în declarație.

În ordinea art.7 alin.(1) lit.d), art.26 și art.32 alin.(6) din Legea nr.132/2016, în cadrul controlului respectării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, inspectorul de integritate verifică veridicitatea și plenitudinea datelor și constată existența de erori sau omisiuni în declarațiile depuse de subiectul declarării pe durata exercitării mandatelor și a funcțiilor publice.

Avînd în vedere că durata mandatelor exercitate de Novac Grigore se extinde anterior intrării în vigoare a Legilor nr.132/2016 și nr.133/2016, în cadrul verificărilor sunt relevante prevederile art.4 din Legea nr.1264/2002 *(în vigoare la perioada supusă controlului, abrogată la 01.08.2016)*, potrivit cărora Novac Grigore a avut obligația de a declara veniturile, activele și datoriile, bunurile mobile și imobile de toate tipurile, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de superficie ori aflate în posesie în baza contractelor de mandat, de comision, de administrare fiduciară, precum și a contractelor translative de posesie și de folosință (locațiune, comodat, etc.).

Totodată, conform cerințelor art.4 și art.6 din Legea nr.133/2016, dl Novac Grigore a avut obligația să-și declare averea, inclusiv veniturile, activele și datoriile, bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de superficie ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translative de posesie și de folosință.

Urmare comparării datelor din declarațiile cu privire la venituri și proprietate și cele de avere și interese personale depuse de către Novac Grigore în perioada 2015-2019 cu materialul probatoriu al dosarului de control, inspectorul de integritate a constatat, contrar prevederilor legale suscitate, dl Novac Grigore nu a declarat în declarații următoarele venituri și bunuri:

1) Venit în mărime de **1.300 dolari SUA** (echivalent – 25259 lei) ridicat de Novac Grigore [redacted]

2) Bunul imobil (**casă de locuit**) nr. cadastral [redacted], amplasat în [redacted], aflat în posesia dlui Novac Grigore cu statut de domiciliu permanent [redacted]. De menționat, că acest bun imobil a fost declarat cu drept de folosință doar în declarația de avere anuală pentru 2017. Conform informației prezentate de [redacted]

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

[redacted], dl Novac Grigore nu deține și nu a deținut cu drept de proprietate careva bunuri imobile pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția lotului de teren din [redacted].

3) Bunul imobil (**casă de locuit**) nr. cadastral [redacted], amplasat în [redacted], aflat în posesia [redacted] cu statut de domiciliu permanent [redacted]. Conform informației prezentate de [redacted] nu deține și nu a deținut cu drept de proprietate careva bunuri imobile pe teritoriul Republicii Moldova.

[redacted] Bunurile mobile (mijloace financiare) în sumă totală **176.000 lei**, transmise cu titlul gratuit și oneros sub formă de cotizații și donații pentru finanțarea partidului politic și campaniilor electorale, [redacted]

[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

Astfel, în condițiile art.4 din Legea nr.133/2016, avînd în vedere că valoarea cumulativă în decursul unui an depășește plafonul de 10 salarii medii pe economie, bunurile în sumă de 176.000 lei urmau a fi declarate de Novac Grigore, respectiv, în mărime de **104.350 lei** în declarația de avere pentru anul 2016 și în mărime de **71.650 lei** în declarația de avere pentru anul 2018.

Pe de altă parte, datele din tabel denotă, că unele plăți efectuate în perioada 2015-2018, depășesc substanțial mărimea venitului lunar al dlui Novac Grigore (circa 8500 lei). Mai mult, materialul probatoriu atestă că toate plățile cotizațiilor și donațiilor au fost efectuate de Novac Grigore [redacted]

Confruntând mărimea veniturilor lunare obținute de familia Novac în perioada 2015-2018 cu mărimea plăților lunare achitate pentru donații și cotizații, în 12 situații, s-a stabilit o diferență nejustificată în mărime totală de **358.360 lei**, [redacted]

Cele sus menționate atestă prezența bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii de către Novac Grigore, or, în cadrul prezentei proceduri de control nu au putut fi stabilite sursele disponibilității financiare, motiv pentru care, pînă la proba contrară, sumă de **358.360 lei** se prezumă a fi obținută din alte surse decît cele legale.

În altă ordine de idei, se prezintă rezultatele controlului pe marginea supozițiilor invocate la etapa verificării prealabile, de includere date eronate în declarațiile de avere și interese personale depuse de Novac Grigore la 28.03.2019, pentru anul 2018 și la validarea noului mandat de deputat, și anume în cazul sumelor în mărime de **250.000 RUB, 83.000 euro** și **15.500 dolari SUA**, prezumate a fi venituri obținute din evenimente de familie.

Pentru început, se rețin cerințele art.4 din Legea nr.133/2016, conform cărora mijloacele bănești care depășesc plafonul de 15 salarii medii pe economie și care nu sunt utilizate de subiectul

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

declarării întru satisfacerea anumitor necesități, urmează a fi declarate în declarația de avere la capitolul Active financiare.

La acest aspect, declarațiile de avere depuse la data de 28.03.2019 (anuală și la validare nou mandat) prezintă zero date, deci dl Novac Grigore nu a declarat careva active financiare înregistrate sub formă de investiții, plasamente, împrumuturi sau alte forme de economisire, inclusiv numerar în mărimea deplină sau parțială a sumelor sus menționate.

Pe de altă parte, materialul probatoriu disponibil nu a confirmat obținerea de către familia Novac asemenea venituri în mărime de 250.000 RUB, 83.000 euro și 15.500 dolari SUA, or: [redacted]

Pe cale de consecință, în lipsa unor dovezi palpabile care să demonstreze veridicitatea și legalitatea provenienței sumelor prezumate a fi obținute sub formă de cadouri/donații la zile de naștere sau celebrarea căsătoriei, s-a conchis că sumele în mărime de 250.000 RUB, 83.000 euro și 15.500 dolari SUA au fost eronat incluse de Novac Grigore în declarațiile depuse la 28.03.2019.

2.2 Punctul de vedere al persoanei supuse controlului.

Conform prevederilor art.32 alin.(6) din Legea nr.132/2016, în cazul în care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decît cele înscrise în declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate îi solicită informații și dovezi și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere.

Prin invitația [redacted] din 25.10.2019, dl Novac Grigore a fost solicitat să prezinte punctul de vedere, informații și dovezi privind justificarea neconcordanțelor identificate.

Dl Novac Grigore a dat curs invitației și a prezentat [redacted], explicațiile și documentele justificative pe care le-a considerat relevante.

În ordinea art.34 alin.(1) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate a luat act de punctul de vedere prezentat de Novac Grigore, constatând că nu toate explicațiile pot fi susținute și acceptate, din considerentele de mai jos:

1) Cu referire la nedeclararea venitului sub formă de transfer bancar, dl Novac Grigore a explicat că suma de 1300 dol. SUA nu a fost un venit personal, ci un transfer efectuat de [redacted] pentru a fi transmiși [redacted]. Întru susținerea acestor afirmații, dl Novac Grigore a prezentat declarațiile scrise ale persoanelor [redacted], prin care ambii semnatari confirmă efectuarea transferului bănesc prin intermediul dlui Novac Grigore.

Aceste argumente au fost acceptate de inspectorul de integritate, deoarece documentele justificative anexate la punctul de vedere confirmă implicarea dlui Novac Grigore doar în calitate de intermediar al tranzacției și, prin urmare, aceste venituri nu fac obiectul declarării în sensul art.4 din Legea nr.1264/2002.

[redacted]Cu referire la sumele de 250 000 RUB, 83 000 euro și 15 500 dolari SUA incluse în declarație ca fiind obținute în anul 2018 sub formă de cadouri din evenimente de familie, dl Novac Grigore a explicat [redacted]

Aceste argumente nu au fost acceptate de inspectorul de integritate, din motivul că dl Novac Grigore nu și-a susținut explicațiile cu probe concludente și nu a prezentat acte/înscrisuri care ar confirma cu certitudine volumul banilor donați la evenimente de familie.

Totodată, pornind de la art.827 alin.(1) Cod civil (redacția an.2015, valabil perioadei supuse controlului), *prin contract de donație, o parte (donator) se obligă să mărească din contul patrimoniului său, cu titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părți (donatar).*

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

În condițiile art.18 lit.o) Cod Fiscal, donațiile reprezintă surse impozabile din care se reține impozit pe venit conform cerințelor alin.(2) și alin.(3) din art.90 Cod Fiscal.

În cazul dlui Novac Grigore, informațiile din baza de date a Serviciului Fiscal prezintă zero date la capitolul declarării și impozitării asemenea venituri.

Pe de altă parte, pornind de la supoziția că celebrarea căsătoriei și celelalte evenimente au adus totuși familiei Novac careva beneficii, se observă, că orice eveniment de acest gen implică și un volum considerabil de cheltuieli, care nu a fost prezentat ca material justificativ controlului (numărul invitaților la evenimente, mărimea donației fiecărui participant, contracte de prestare servicii indispensabile atare ceremonii (arenda localului, muzică, foto-video, catering, etc.).

3) Cu referire la nedeclararea bunurilor imobile cu statut de domiciliu, [redacted] Novac Grigore a explicat [redacted]

Aceste argumente nu au fost acceptate din următoarele considerente. În primul rînd, chiar dacă în Declarația de avere și interese personale pentru anul 2017 la capitolul Bunuri imobile, dl Novac Grigore a declarat că deține cu drept de folosință casa de locuit din [redacted], dînsul nu a argumentat de ce aceste date nu se regăsesc în declarațiile depuse pentru anii 2015, 2016 și 2018. În al doilea rînd, pe lîngă faptul că [redacted] au servit pentru înscrisuri [redacted], dl Novac Grigore recunoaște omiterea indicării din neatenție aceste bunuri imobile în declarațiile de avere.

Pe de altă parte, explicațiile dlui Novac Grigore nu justifică nedeclararea altor bunuri folosite de familia sa în scop locativ. Or, indubitabil, pe lîngă bunurile imobile [redacted], familia Novac folosește în scop de reședință bunuri imobile administrate în chirie, în locațiune sau alt mod, deținerea cărora nu a putut fi stabilită în cadrul prezentei proceduri de control, motiv pentru care, pînă la proba contrară, domiciliul se prezumă a fi [redacted].

La caz se reține, că întru respectarea regimului juridic al declarării averii subiectul declarării are obligația de a declara bunurile imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de superficie de către subiectul declarării, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, de membrii familiei lui și de concubinul/concubina lui ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translative de posesie și de folosință.

4) Cu referire la nedeclararea bunurilor mobile în sumă de **176.000 lei** transmise cu titlul gratuit sub formă de cotizații și donații pentru finanțarea partidului politic și campaniilor electorale, Novac Grigore a explicat că [redacted] Întru susținerea celor enunțate, dl Novac Grigore a prezentat copia de pe Declarația persoanei fizice, făcută organului fiscal la data de 31.12.2012 [redacted] precum că la situația din 01.01.2012 dînsul dispunea de mijloace bănești numerar 830.500 lei.

Aceste explicații nu au fost acceptate de inspectorul de integritate, pe motiv că au fost formulate superficial și nu au fost susținute cu suport probatoriu concludent și pasibil verificării în cadrul prezentei proceduri de control, precum și din considerentele expuse *infra*.

În primul rînd, se reține că dl Novac Grigore așa și nu a explicat motivul nedeclarării acestor bunuri în declarațiile de avere și interese personale.

În al doilea rînd, se observă încercarea dlui Novac Grigore prin această declarație fiscală, de a justifica disponibilul financiar al sumelor achitate în perioada 2015-2018 pentru cotizații și donații în scop politic în mărime de **358.360 lei**, or, așa cum s-a menționat mai sus, mărimea fiecărei sume achitate depășește substanțial mărimea venitului salarial lunar al dlui Novac Grigore.

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

La acest aspect, alin.(1) din art.226[7] Cod Fiscal statuează, *persoana fizică cetățean al Republicii Moldova care, la situația de la 1 ianuarie 2012, deține mijloace bănești în sumă mai mare de 500 mii lei sau echivalentul acesteia în valută străină are obligația să depună la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat de la locul de domiciliu sau reședință ori la Serviciul Fiscal de Stat, pînă la 31 decembrie 2012, declarația cu privire la disponibilul de mijloace bănești. În cazul în care suma declarată va fi mai mare de un milion de lei, persoana fizică este obligată să anexeze la declarație documentele care confirmă disponibilul sumei declarate*, iar alin.(3) din acest articol prevede, că *sumele declarate conform alin.(1) se consideră neimpozabile și se vor lua în considerare la determinarea venitului impozabil estimat în urma controlului fiscal, obținut în perioada de după 1 ianuarie 2012.*

Prin urmare, persoanele care au declarat la 31.12.2012 mijloace bănești în mărime de la 500 mii lei pînă la 1 mln lei, au beneficiat la momentul declarării de anumite beneficii, deoarece sumele indicate în declarații de acest tip nu reprezentau surse de venit impozabil, nu necesitau a fi probate și nu erau supuse verificărilor de către organul fiscal.

În cazul dlui Novac Grigore, aceste circumstanțe avantajoase trezesc multiple semne de întrebare și pun la îndoială veridicitatea sumei de 830.500 lei indicată în declarația fiscală, precum și credibilitatea acumulării disponibilului financiar din surse legale, or:

[redacted]

Relevante sunt și rezultatele precedentului control al averii realizat în privința lui Novac Grigore, or, potrivit actului de constatare nr.03/15 din 28.01.2016, dl Novac Grigore a obținut pe parcursul anului 2014 doar venituri din salariu 19054,26 lei și din remitențe 15000 RUB, fără a înregistra careva datorii, împrumuturi sau alte forme de economisire.

Generalizând cele sus menționate, indubitabil, nedeclararea bunurilor mobile în sumă de **176.000 lei** transmise cu titlul gratuit sub formă de cotizații și donații în scop politic, nu a fost argumentată și demonstrată riguros de către Novac Grigore.

La caz, dl Novac Grigore nu a justificat disponibilitatea financiară și nu a prezentat probe incontestabile privind provenienta din surse legale a mijloacelor bănești îndreptate spre achitarea cotizațiilor și donațiilor în sumă totală de **358.360 lei**.

[redacted]

Urmând logica expunerii, se menționează că cunoașterea greșită și aplicarea neconformă a legii, nu prezintă o scuză plauzibilă de justificare a exonerării dlui Novac Grigore de răspundere, în contextul în care a avut obligația cunoașterii actelor normative aplicabile funcției deținute, informația fiind accesibilă în Registrul de stat al actelor juridice și Monitorul Oficial al RM, urmare publicării actelor conform art.56 alin.(4) din Legea cu privire la actele normative.

2.3 Analiza modificărilor patrimoniale și constatarea diferențelor substanțiale.

Conform prevederilor art.26 din Legea nr.132/2016, în cadrul controlului averii și intereselor personale inspectorul de integritate verifică date și informații privind averea existentă și modificările patrimoniale intervenite în averea subiectului declarării deținută împreună cu membrii de familiei și/sau concubin/concubina în timpul exercitării mandatelor și a funcțiilor publice sau de demnitate publică.

Subsecvent, în temeiul art.7 alin.(1) lit.c) și art.19 lit.d) din Legea nr.132/2016, în cadrul controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate constată diferențe substanțiale, ținînd cont de modificările intervenite în averea subiectului declarării în timpul exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute în aceeași perioadă, care în sensul art.2 din Legea nr.133/2016, depășesc plafonul de 20 salarii medii lunare pe economie.

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Avînd în vedere că durata mandatelor exercitate de Novac Grigore se extinde anterior datei intrării în vigoare a Legilor nr.132/2016 și nr.133/2016, relevante la acest aspect sunt prevederile pct.4 și pct.49 din Regulamentul Comisiei Naționale de Integritate, aprobat prin Legea nr.180/2011 *(în vigoare la perioada supusă controlului, abrogată la 01.08.2016)*, potrivit cărora în cadrul controlului averii inspectorul de integritate constată dacă între veniturile realizate pe parcursul exercitării funcției și proprietatea dobîndită în aceeași perioadă există o diferență vădită ce nu poate fi justificată și sesizează organul de urmărire penală sau organul fiscal.

În accepțiunea art.2 din Legea nr.1264/2002 (*în vigoare la perioada supusă controlului, abrogată la 01.08.2016*), diferență vădită reprezintă diferența între proprietatea dobîndită și veniturile obținute care depășește de cel puțin 6 ori salariul mediu lunar obținut în perioada de declarare de către subiectul declarării și membrii familiei acestuia.

Materialele controlului atestă, că averea familiei Novac a suportat în perioada supusă controlului o singură modificare patrimonială, prin dobândirea dreptului de proprietatea asupra autoturismului [redacted], fiind operate în acest sens înscrisuri în Registrul de stat al transporturilor ținut de Agenția Servicii Publice.

[redacted] a prezentat Contractul [redacted] din 18.12.2015 încheiat între Novac Grigore și [redacted] prin care, cumpărătorul Novac Grigore a procurat automobilul [redacted], în valoare de **113.000 lei**, sumă care a fost plătită vânzătorului [redacted] pînă la data semnării contractului. Autoturismul primit în proprietate în baza actului de primire-predare din 18.12.2015 a fost înregistrat de către Novac Grigore la [redacted] conform certificatului de înmatriculare din 23.12.2015.

Reieșind din prevederile legale citate, această modificare patrimonială s-a produs în perioada incidentă Legii nr.1264/2002 (*în vigoare la perioada supusă controlului, abrogată la 01.08.2016*).

Pe cale de consecință, pentru stabilirea dacă există sau nu diferență vădită la procurarea autoturismului [redacted], au fost verificate veniturile obținute și cheltuielile suportate de Novac Grigore în perioada 09.12.2014 – 18.12.2015 (*din data accederii în funcție pînă la data modificării patrimoniale*).

În ceea ce prevede veniturile, în baza materialelor acumulate la dosarul de control, [redacted] în perioada decembrie 2014 – decembrie 2015 Novac Grigore a ridicat venituri în mărime de **158.896 lei**, inclusiv:

- 102170 lei, sub formă de salariu din exercitarea mandatului de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, [redacted],
- 54353 lei, sub formă de indemnizație din exercitarea mandatului de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, [redacted],
- [redacted]1356 lei, sub formă de salariu din activitatea desfășurată în cadrul partidului politic Partidul socialiștilor din Republica Moldova, [redacted]
- [redacted]1017 lei, sub formă de dobândă la stocul mijloacelor bănești în cont bancar, [redacted]

În ceea ce prevede cheltuielile suportate de Novac Grigore pe parcursul acestei perioade, în baza materialului probatoriu al dosarului de control, inclusiv informații prezentate de instituții financiar-bancare, s-a stabilit că costul estimativ al acestora constituie **301.496 lei**, dintre care:

- 113.000 lei, constituie costul autoturismului [redacted],
- [redacted]161.960 lei, constituie plăți efectuate pentru finanțarea partidului politic Partidul Socialiștilor din Republica Moldova și a campaniilor electorale, [redacted]
- [redacted]26536 lei, constituie cheltuieli necesare existenței fiziologice și sociale [redacted]

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Confruntând datele veniturilor și cheltuielilor înregistrate în perioada decembrie 2014 – decembrie 2015, se constată o indisponibilitate de resurse financiare în mărime de 142.600 lei, care include costul autoturismului [redacted] în mărime de **113.000 lei**.

În circumstanțele de fapt și de drept enunțate, inspectorul de integritate conchide, că procurarea autoturismului [redacted] a generat o **diferență vădită în mărime de 113.000 lei**, care depășește de 2,18 ori cele 6 salarii medii lunare plafonate de legiuitor, în sensul art.2 din Legea nr.1264/2002 (*113000 lei : (103526 lei salariul în 2015 : 12 luni x 6 luni*).

Conform prevederilor art.32 alin.(6) din Legea nr.132/2016, *în cazul în care se constată diferențe substanțiale între veniturile declarate și averea deținută, inspectorul de integritate solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere.*

În temeiul normei citate, pentru o apreciere corectă a situației de fapt, prin invitația [redacted] dlui Novac Grigore i-a fost solicitat punctul de vedere la acest aspect.

Dl Novac Grigore a dat curs invitației și a prezentat [redacted] următoarele explicații pe care le-a considerat relevante:

[redacted]

Aceste afirmații, analizate și puse în corelație cu materialul probatoriu al dosarului de control, au fost respinse de inspectorul de integritate, pe motiv că au caracter declarativ, iar probele anexate de Novac Grigore nu sunt suficient de convingătoare.

În primul rînd, nu se acceptă încercarea dlui Novac Grigore de a justifica disponibilul financiar prin trimitere la declarația fiscală depusă în 2012, or, așa cum s-a menționat mai sus, circumstanțele identificate la acest aspect, pun la îndoială veridicitatea sumei indicate în declarație, precum și credibilitatea acumulării disponibilului financiar din surse legale.

În al doilea rînd, cum s-a menționat deja, declarațiile de avere depuse la accederea în funcția de deputat și pentru anul 2015 nu conțin date despre careva credite, împrumuturi sau numerar, iar instituțiile financiar-bancare nu au confirmat că dl Novac Grigore ar fi dispus în această perioadă de careva active financiare sub formă de depozit sau alte forme de economisire.

Relevante la aspectul dat sunt și rezultatele precedentului control al averii realizat în privința lui Novac Grigore, or, potrivit actului de constatare nr.03/15 din 28.01.2016, dl Novac Grigore a obținut pe parcursul anului 2014 doar venituri din salariu 19054,26 lei și din remitențe 15000 RUB, și nu a înregistrat careva datorii sau active financiare.

Pe de altă parte, chiar dacă s-ar admite că Novac Grigore a avut suficiente resurse financiare pentru achitarea autoturismului [redacted] și pentru plata cotizațiilor și donațiilor, se observă, că aceste sume urmau a fi declarate în declarațiile fiscale și cele de avere pentru anii 2014 - 2015.

III. Concluzii.

În ordinea art.4 și art.5 din Legea nr.1264/2002 (*în vigoare la perioada supusă controlului, abrogată la 01.08.2016*), precum și art.4, art.5 și art.6 din Legea nr.133/2016 (*în vigoare din 01.08.2016*), dl Novac Grigore a avut obligația să declare veniturile obținute și averea dobîndită împreună cu membrii familiei pe durata exercitării funcțiilor publice.

Generalizând rezultatele controlului averii și intereselor personale prin prisma normelor citate și conform principiilor pertinenței, concludenții, utilității și veridicității, se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dl Novac Grigore, exprimată prin admitere omisiuni și date incomplete, precum și prin includere date eronate în declarațiile de avere și interese personale depuse în perioada 2015-2019, și anume prin:

- nedeclarare două bunuri imobile deținute de către Novac Grigore [redacted] în proprietate cu statut de domiciliu [redacted],
- nedeclarare bunuri mobile (mijloace financiare) în valoare totală de 176.000 lei, transmise cu titlul gratuit sub formă de cotizații și donații pentru finanțarea partidului politic și a campaniilor electorale, inclusiv în anul 2016 în mărime de 104.350 lei și în anul 2018 în mărime de 71.650 lei.

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

- indicare eronată și nejustificată a sumelor 250.000 RUB, 83.000 euro și 15.500 dolari SUA la capitolul Venituri în declarațiile de avere și interese personale depuse la 28.03.2019 pentru anul 2018 și la validarea unui nou mandat de deputat în Parlamentul RM.

La caz, se reține obligația dlui Novac Grigore de a rectifica declarațiile în care au fost admise omisiuni și de a le depune în modul și condițiile art.5 alin.(5^1) din Legea nr.133/2016.

Totodată, în ordinea art.7 alin.(1) lit.d) și art.34 alin.(2) din Legea nr.132/2016, dacă după exprimarea punctului de vedere al persoanei supuse controlului se constată existența bănuielii rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni, inspectorul de integritate are obligația de a sesiza organul penal.

Astfel, în acțiunile dlui Novac Grigore de includere intenționată în declarații a unor date incomplete și eronate, rezultatele controlului denotă prezența bănuielii rezonabile de săvârșire a infracțiunii incidente art.352^1 alin.(2) Cod Penal, motiv pentru care materialele urmează a fi transmise organului de urmărire penală spre examinare conform competențelor.

Conform prevederilor art.2 din Legea nr.1264/2002 și pct.4 și pct.49 din Legea nr.180/2011 *(ambele în vigoare la perioada supusă controlului, abrogate la 01.08.2016)*, în cadrul controlului averii se constată dacă între veniturile realizate pe parcursul exercitării funcției și proprietatea dobîndită în aceeași perioadă există o diferență vădită ce nu poate fi justificată și sesizează organul de urmărire penală sau organul fiscal.

Conform art.7 alin.(1) lit.c) și art.19 lit.d) din Legea nr.132/2016 (*în vigoare din 01.08.2016*), în cadrul controlului averii și intereselor personale inspectorul de integritate constată diferențele substanțiale între veniturile realizate pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică și averea dobîndită în aceeași perioadă și nejustificată.

Generalizând rezultatele controlului averii la acest capitol, urmare examinării obiective și imparțiale a materialului probatoriu disponibil, inspectorul de integritate a conchis următoarele:

- s-a constatat diferență vădită în mărime de **113.000 lei**, generată la 18.12.2015 de procurarea de către dl Novac Grigore a autoturismului [redacted], care depășește de 2,18 ori cele 6 salarii medii lunare plafonate de legiuitor, în sensul art.2 din Legea nr.1264/2002,
- s-a constatat diferență nejustificată în mărime de **358.360 lei** între veniturile lunare realizate în perioada 2015 – 2018 și valoarea bănească a cotizațiilor și donațiilor achitate lunar de Novac Grigore pentru finanțarea partidului politic și campaniilor electorale.

Subsecvent, în ordinea art.34 alin.(2) din Legea nr.132/2016 și pct.49 din Legea nr.180/2011, aceste rezultate servesc temei pentru a fi sesizate organele de urmărire penală despre existența bănuielii rezonabile de săvârșire de către Novac Grigore a infracțiunilor incidente art.244^1 și art.330^2 alin.(1) Cod Penal.

În ordinea art.36 alin.(1) din Legea nr.132/2016, Actul de constatare poate fi contestat de către dl Novac Grigore în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

IV. Decizii.

În temeiul prevederilor art.19 lit.g), art.34, art.35 și art.36 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul superior de integritate, **dispune:**

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dl Novac Grigore, deputat în Parlamentul Republicii Moldova prin includere date incomplete și eronate în declarațiile cu privire la venituri și proprietate și cele de avere și interese personale depuse în perioada 2015-2019.

2. Se constată diferența vădită în mărime de 113.000 lei generată de procurarea autoturismului [redacted] și diferență nejustificată în mărime de 358.360 lei generată de efectuarea în perioada 2015-2018 a plăților în scop politic sub formă de donații și cotizații.

3. Se aduce la cunoștința dlui Novac Grigore prezentul Act de constatare, cu informarea despre dreptul de contestare a acestuia, în termen de 15 zile de la primire, în instanța de contencios administrativ.

Prezentul Act de constatare a fost întocmit în două exemplare, pe 10 (zece) file.

Inspector superior de integritate **Ada Griciuc**

Atenție! Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.